

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

1.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 1-го Января — 1837 — Wilno. Piątek. 1-go Stycznia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 25-го Декабря.

Высочайшими Грамотами, 6-го Декабря, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена *Св. Александра Невскаго*, Командиръ Гвардейскаго Резервнаго Кавалерійскаго Корпуса, Генераль-Лейтенантъ *Кноррингъ*, и Членъ Военнаго Совѣта, Кіевскій Военный Губернаторъ и Генераль-Губернаторъ Подольскій и Волынской, Сенаторъ Генераль-Лейтенантъ Графъ *Гурьевъ*.

— Высочайшею Грамотою, 6-го Декабря, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Владимира 1-й степени*, Членъ Генераль-Аудиторіата, Сенаторъ Генераль-Лейтенантъ *Княжичъ*.

— Высочайшею Грамотою, 5-го Декабря, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Владимира 2-й степени*, Директоръ Императорскихъ С. Петербургскихъ Театровъ, Тайный Совѣтникъ *Геденовъ*.

— Высочайшими Именными Указами, данными Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена *Св. Анны второй степени*: Полковники: Кавалергардскаго Ея Величества полка *Араповъ*; Лейбъ-Гвардіи Коннаго полка *Осоргинъ*; Лейбъ-Гвардіи Гродненскаго Гусарскаго полка *Кроеръ*; Старшій Адъютантъ Штаба Отдѣльнаго Гвардейскаго Корпуса по части Генеральнаго Штаба, состоящій въ Гвардейскомъ Генеральномъ Штабѣ Капитанъ *Голынский*, и Лейбъ-Гвардіи Сапернаго баталіона Капитанъ *Фелькнеръ*.

— Высочайшими Именными Указами, данными Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена *Св. Анны второй степени*: Командиръ 5-го Флотскаго экипажа и корабля Кульмъ, Капитанъ 1-го ранга *Болговской*; Исправляющій должность Капитана Одесскаго Карантиннаго порта, состоящій по Ластовымъ экипажамъ Маіоръ *Потемкинъ 2-й*, и Корпуса Морской Артиллеріи Капитанъ *Терентьевъ*.

— Состоящему въ вѣдомствѣ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ Коллежскому Совѣтнику *Серапиу*, въ воздаяніе усердія его въ пользу общую, Всемилостивѣйше пожалованы, согласно удостоенію Комитета Министровъ, знаки ордена *Св. Анны 2-й степени*, украшенные Императорскою Короною.

— Высочайшимъ Приказомъ, 15-го Декабря, уволенъ отъ службы, за болѣзнію, находящійся при Отдѣльномъ Кавказскомъ Корпусѣ, состоящій по Кавалеріи Генераль-Маіоръ *Катаржи 2-й*, съ мундиромъ и пенсіономъ полного жалованья.

— Высочайшимъ Приказомъ, 11-го Декабря, состоящій по Артиллеріи Генераль-Маіоръ *Сухожанетъ 2-й*, назначенъ Начальникомъ 4-й Артиллерійской дивизіи.

— Члену Государственнаго Совѣта, Дѣйствительному Тайному Совѣтнику Графу Григорію *Строганову*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Оберъ-Шенкомъ Высочайшаго Двора.

— Вице-Президентъ Придворной Коллежской Кон-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 25-go Grudnia.

Przez NAYWYŻSZE Dyplomata, 6-go Grudnia, NAYŁASKAWIEY mianowani Kawalerami Orderu *Sw. Alexandra Newskiego*, Dowódzca Odwodowego Gwardyjskiego Korpusu jazdy, Jenerał-Porucznik *Knorring*, i Członek Rady Woyskowej, Kijowski Wojenny Gubernator i Jenerał Gubernator Podolski i Wołyński, Senator, Jenerał-Porucznik Hrabia *Gurjew*.

— Przez NAYWYŻSZY Dyplomata, 6-go Grudnia, NAYŁASKAWIEY mianowany Kawalerem Orderu *Sw. Włodzimierza 1-go stopnia*, Członek Jeneralnego Audytoriatu, Senator, Jenerał-Porucznik *Kniażnin*.

— Przez NAYWYŻSZY Dyplomata, 5-go Grudnia, NAYŁASKAWIEY mianowany Kawalerem Orderu *Sw. Włodzimierza 2-go stopnia*, Dyrektor CESARSKICH St. Petersburgskich Teatrów, Radzca Tayny *Gedonow*.

— Przez NAYWYŻSZY Imienny Ukaz do Kapituły Rossyyskich CESARSKICH i KRÓLEWSKICH Orderów, NAYŁASKAWIEY mianowani Kawalerami Orderu *Sw. Anny drugiego stopnia*: Półkownicy: półku Kawalergardów CESARZOWEY Jey Mości *Arapow*; konnego półku Gwardyi *Osorgin*; Gwardyi Grodzieńskiego półku Huzarów *Kroyer*; Starszy Adjutant Sztabu Oddzielnego Korpusu Gwardyi oddziału Jeneralnego Sztabu, liczący się w Jeneralnym Sztabie Gwardyi Kapitan *Holynski*, i Gwardyi batalionu Saperów Kapitan *Felkner*.

— Przez NAYWYŻSZE Imienne Ukazy do Kapituły Rossyyskich CESARSKICH i KRÓLEWSKICH Orderów, NAYŁASKAWIEY mianowani Kawalerami Orderu *Sw. Anny drugiego stopnia*: Dowódzca 5-go ekwipażu Floty i okrętu Kulm, Kapitan 1-szej rangi *Bothowski*; Sprawujący obowiązki Kapitana Odesskiego portu kwarantannowego, liczący się w ekwipażach przewozowych Major *Potemkin 2-gi*, i Korpusu Morskiej Artylleryi Kapitan *Terentjew*.

— Zostający w wiedzy Ministerium Spraw Zewnętrznych Radzca Kollegialny *Serapinow*, w nagrodę gorliwości o powszechne dobro, udarowany został, zgodnie zuzaniem Komitetu Ministrów, znakami Orderu *Sw. Anny 2-go stopnia Cesarstką Koroną ozdobionego*.

— Przez NAYWYŻSZY Rozkaz dzienny, 15-go Grudnia, uwolniony ze służby, z przyczyny choroby, znajdujący się przy Oddzielnym Korpusie Kaukaskim, liczący się w Kawaleryi Jenerał-Major *Catargi 2-gi*, z mundurem i pensją zupełney gaży.

— Przez NAYWYŻSZY Rozkaz dzienny, 11-go Grudnia, liczący się w Artylleryi Jenerał-Major *Suchozanet 2-gi*,znaczony Naczelnikiem 4-tey dywizyi Artylleryi.

— Członkowi Rady Państwa, Rzeczywistemu Radcy Stanu Grzegorzowi *Stroganowu*, NAYŁASKAWIEY rozkazano być Wielkim Podczaszym NAYWYŻSZEGO Dworu.

— Vice-Prezydent Stajennego Kantoru Dworu Ko-

торы, Шталмейстеръ *Беклемисевъ*, уволенъ, по прошенію его за болѣзнію, вовсе отъ службы, со Всемилоостивѣйшимъ повелѣніемъ, на основаніи 1531 статьи 3-го тома Свода Законовъ, производить ему въ пенсію по три тысячи пяти сотъ четыре рубля въ годъ изъ Государственнаго Казначейства.

— Шталмейстеру Высочайшаго Двора Барону *Фридериксу*, Всемилоостивѣйше повелѣно быть Вице-Президентомъ Придворной Конюшенной Конторы.

— Членъ Совѣта Министерства Внутреннихъ Дѣлъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Баронъ *Ганзъ*, Всемилоостивѣйше пожалованъ въ Тайные Совѣтники, съ повелѣніемъ присутствовать ему въ Правительствующемъ Сенатѣ.

— Состоящему въ должности Вице-Президента Гофъ-Интендантской Конторы и въ званіи Каммергера, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику Александру *Щербинину*, Всемилоостивѣйше повелѣно быть и въ должности Гофмейстера при Высочайшемъ Дворѣ.

— Состоящій по Военному Министерству, Статскій Совѣтникъ *Марковъ*, Всемилоостивѣйше пожалованъ въ Дѣйствительные Статскіе Совѣтники.

— Состоящій въ должности Вице-Директора Департамента Разныхъ Податей и Сборовъ, Статскій Совѣтникъ *Вазилевскій*, Всемилоостивѣйше утвержденъ Вице-Директоромъ того Департамента.

— Коллежскіе Совѣтники: Управляющій Внутреннею хозяйственною частію по Министерству Иностранныхъ Дѣлъ, *Орловъ*, бывшій Членъ Комитета о построеніи казармъ Лейбъ-Гвардіи Литовскаго полка, *Кусовъ*, и Начальникъ Отдѣленія Департамента Духовныхъ Дѣлъ Иностранныхъ Исповѣданій, *фонъ Поль*, Всемилоостивѣйше пожалованы въ Статскіе Совѣтники.

— Внука Адмирала Графа *Мордвинова*, дѣвица *Марія Столыпина*, дочь Вице-Канцлера, Графиня *Марія Нессельродъ*, и дѣвицы Баронесса Александра *Дризень*, Анна *Арбузова*, *Марія Безобразова* и Анна *Окулова*, Всемилоостивѣйше пожалованы во Фрейлины къ Ея Императорскому Величеству.

— Г. Министръ Народнаго Просвѣщенія имѣлъ счастье всеподданнѣе представить Его Императорскому Величеству, 6-го сего Декабря, экземпляръ изданныхъ по Высочайшему повелѣнію Археографическою Коммиссіею въ IV томѣхъ актовъ, до Русской Исторіи относящихся. Государь Императоръ, принявъ благосклонно сіе собраніе любопытныхъ и болѣею частію доселѣ неизвѣстныхъ памятниковъ и документовъ Отечественнѣйшей Исторіи, въ вознагражденіе отличныхъ трудовъ и усердія, съ коими Археографическая Коммиссія исполнила возложенное на нее порученіе, Всемилоостивѣйше изволилъ, въ 18 день сего Декабря, пожаловать Предсѣдателю Коммиссіи, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику Князю *Ширинскому-Шихматову*, при Высочайшемъ Рескриптѣ на его имя, украшенную брилліантами табакерку съ изображеніемъ Имени Ея Величества; Члены же Коммиссіи пожалованы Кавалерами: Экстраординарный Профессоръ С. Петербургскаго Университета *Устряловъ*, ордена *Св. Станислава 3-й степени*; Коллежскій Секретарь *Вередниковъ*, *Св. Владимира 4-й степени*; Титулярный Совѣтникъ *Краевскій*, *Св. Анны 3-й степени* и Писмоводитель Коммиссіи, Коллежскій Секретарь *Строевъ*, *Св. Станислава 4-й степени*.

— Въ Высочайшемъ Указѣ, данномъ Правительствующему Сенату въ 6-й день сего Декабря, изобращено:

„При постоянномъ наблюденіи за ходомъ мануфактурной и фабричной въ Имперіи Нашей промышленности, Мы съ удовольствіемъ удостоивались, что дѣйствіе строгихъ охранительныхъ мѣръ, въ свое время необходимыхъ, нынѣ, съ быстрымъ развитіемъ сей промышленности, можетъ быть умѣрено не только безъ вреда дальнѣйшимъ ея успѣхамъ, но и съ увѣренностію, что раскрытіе входа иностраннымъ издѣліямъ высшаго достоинства, при соразмѣрной пошлинѣ, поощритъ производительные классы къ вѣщей дѣятельности, посредствомъ возбужденія полезнаго соревнованія.

„Въ семъ намѣреніи, Мы признали за благо сдѣлать въ существующихъ нынѣ тарифныхъ положеніяхъ разныя перемѣны, съ одной стороны разрѣшеніемъ привоза нѣкоторыхъ статей, доселѣ запрещенныхъ, а съ другой, уменьшеніемъ пошлины съ тѣхъ предметовъ, коихъ привозъ могъ быть облегченъ безъ вреда внутреннимъ произведеніямъ.

„Утвердивъ составленные на сихъ основаніяхъ Министромъ Финансовъ, и въ Государственномъ Совѣтѣ разсмотрѣнные, росписи и правила, и препроводя оныя при семъ въ Правительствующій Сенатъ, Повелѣваемъ сдѣлать къ обнародованію ихъ и исполненію надлежащее распоряженіе.“

нишъ *Беклемисевъ*, зъ причины choroby, на własną prośbę został uwolniony zupełnie ze służby, z Najłaskawszym rozkazem, na podstawie 1531 artykułu 3-go tomu Połączenia Praw, wydawać mu na pensyę po trzy tysiące pięćset cztery ruble na rok z Podskarbstwa Państwa.

— Koniuszemu Najwyższego Dworu Baronowi *Fryderiksowi*, Najłaskawiey rozkazano bydz Vice-Prezydentem Stajennego Kantoru Dworu.

— Członek Rady Ministeryum Spraw Wewnętrznych, Rzeczywisty Radzca Stanu Baron *Hahn*, Najłaskawiey mianowany Radzca Taynym, z rozkazem zasiadania w Rzadzacyim Senacie.

— Zostajacemu w obowiazku Vice-Prezydenta Kantoru Intendencji Dworu, Szambelanowi, Rzeczywistemu Radczy Stanu Alexandrowi *Szczerbininowi*, Najłaskawiey rozkazano bydz i w obowiazku Mistrza Dworu.

— Zostajacy w Ministeryum Woyny, Radzca Stanu *Markow*, Najłaskawiey mianowany Rzeczywistym Radzca Stanu.

— Zostajacy w obowiazku Vice-Dyrektora Departamentu róznych podatków i poborów, Radzca Stanu *Bazylewski*, Najłaskawiey zatwierdzony Vice-Dyrektorem tegoż Departamentu.

— Radczy Kollegialni: Zarzadzajacy wewnetrzną gospodarską częścią w Ministeryum Spraw Zewnetrznych *Ortow*, bydy Członek Komitetu budowania koszar Litewskiego pótku Gwardyi, *Kusow*, i Naczelnik Oddziału Departamentu Spraw Duchownych obcych wyznań *von Pohl*, Najłaskawiey mianowani Radzczami Stanu.

— Wnuczka Admirala Hrabu *Mordwinowa*, Panna *Marya Stolypinówna*, córka Vice-Kancelerza, Hrabianka *Marya Nesselrode*, i Panny Baronówna *Alexandra Drisen*, Anna *Arbuzówna*, *Marya Bezobrazówna* i Anna *Okutówna*, Najłaskawiey mianowane Freylinami Najjaśniejszey Cesarzowej Jey Mości.

— P. Minister Narodowego Oswiecenia miał szczęście nayuniżeney złożyć Jęgo Cesarzskiey Mości 6-go ter. Grudnia, exemplarz wydanych za Najwyższym rozkazem przez Archeograficzną Kommissyę we IV tomach aktów, do Historii Rossyyskiej odnoszących się: Cesarz Jęgo Mość, przyjawszy łaskawie ten zbiór ciekawych i po większej części dotąd niewiadomych pomników i dokumentów Historii Oyczystej, w nagrodę odznaczających się prac i gorliwości, z jakimi Kommissya Archeograficzna wypełniła dane jęj zlecenie, Najłaskawiey raczył, dnia 18-go ter. Grudnia, udarować Prezydenta Kommissyi, Rzeczywistego Radczę Stanu *Xięcia Szyryńskiego-Szychmatowa*, przy Najwyższym Re:skrypcie, brylantami ozdobioną tabakierą z Cyfrą Jęgo Cesarzskiey Mości; Członkowie zaś Kommissyi mianowani Kawalerami: Nadzwyczajny Professor *St. Petersburskiego Uniwersytetu Ustrjałow*, *Orderu S. Stanisława 3-go stopnia*; Sekretarz Kollegialny *Werednikow*, *S. Włodzimierza 4-go stopnia*; Radzca Honorowy *Krajewski*, *S. Anny 3-go stopnia*, i Pismowodzca Kommissyi, Sekretarz Kollegialny *Strojew*, *S. Stanisława 4-go stopnia*.

— W Najwyższym Ukazie, danym Rzadzacemu Senatowi dnia 6-go ter. Grudnia, wyrażono:

„Przy stateczném uważaniu postępu rękodzielniczego i fabrycznego w Naszém Cesarstwie przemysłu, z zadowoleniem przekonałismy się, iż działy ścisłych ochraniających środków, w swoim czasie niezbędnych, teraz, za szybkiem tego przemysłu rozszerzeniem się, mogą bydy umiarkowane nie tylko bez szkody dalszym jęgo powodzeniom, lecz i z pewnością, że dozwole nie przywozu zagranicznych wyrobów wyższej wartości przy stosowney poszlinie, zachęci klasy produkujące do większej czynności, przez wzbudzenie pożyteczney emulacyi.

„W tym zamiarze, uznalismy za dobre uczynić w istniejących teraz taryffowych ustanowieniach rózne odmiany, z jednej strony przez dozwole nie przywozu niektórych artykułów dotąd zabronionych, a z drugiej, przez umniejszenie cła od tych przedmiotów, których przywóz mógł bydy ułatwiony bez szkody wewnetrznych wyrobów.

„Zatwierdziwszy ułożone na tych zasadach przez Ministra Skarbu i na Radzie Państwa rozpatrzone, wykaz i prawidła, i przesyłając je przy tém do Rzadzacego Senatu, Rozkazujemy uczynić około ich ogłoszenia i wypełnienia należyte rozporządzenie.“

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ Высочайше повелѣть соизволилъ: признавать купца *Брюно Мартеня* Французскимъ Консульскимъ Агентомъ въ Евпаторіи.

— *Г. Барросъ (José Candido Barros)*, назначенъ Россійскимъ Консульскимъ Агентомъ въ Параибѣ (въ Бразиліи).

— Отчетъ Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ за 1835 годъ показываетъ, что состояніе капиталовъ и вообще банковской, или кредитной части Приказовъ Общественнаго Признанія продолжаетъ улучшаться.

1-го Января 1834 г. Приказы имѣли капиталовъ:

Собственныхъ	40,627,008 р. 81½ к.
Вкладовъ	68,351,522 — 83½ —

Всего 108,978,531 — 64½ —

Въ продолженіе 1834 года, Приказы получили доходовъ:

Ассигнаціями	6,088,419 — 35½ —
------------------------	-------------------

На содержаніе въ семь году Приказовъ и заведеній, имъ принадлежащихъ, употреблено 5,252,062 — 57½ —

Осталось въ пользу Приказовъ, и присоединено къ капиталамъ ихъ 836,356 — 78½ —

1-го Января 1835 года капиталы Приказовъ простирались:

Собственные асс. до	41,218,889 — 20½ —
-------------------------------	--------------------

Вклады до	71,103,513 — 6½ —
---------------------	-------------------

Всего до 112,322,402 — 26½ —

Болѣе предшествовавшая года 3,343,870 — 62 —

Въ 1835 г. Приказы получили доходовъ асс. 6,808,412 — 45½ —

Болѣе противъ 1834 года 719,995 — 10½ —

На содержаніе Приказовъ, заведеній, имъ принадлежащихъ, и на новыя зданія употреблено асс. 5,571,864 — 51 —

Осталось въ пользу Приказовъ, и присоединено къ капиталамъ ихъ 1,236,547 — 94½ —

Болѣе противъ остатка 1834 года 400,191 — 16½ —

Засимъ 1-го Января 1836 года капиталы Приказовъ составляли:

Собственные	42,455,437 — 15 —
-----------------------	-------------------

Вклады	80,395,950 — 5½ —
------------------	-------------------

Всего 122,851,387 — 20½ —

Болѣе предшествовавшая года 10,528,984 — 94½ —

1835 годъ и предшествовавшіе ему три года особенно примѣчательны для Приказовъ Общественнаго Признанія значительнымъ поступленіемъ новыхъ вкладовъ, которые въ последнемъ году простирались до 9,000,000 рублей: несомненное доказательство довѣрія къ Приказамъ.

— Одесская Страховая Контора Транспортныхъ, распространяя болѣе и болѣе кругъ своихъ дѣйствій, имѣющихъ цѣлю общую пользу, съ 1-го Мая по 1-е Ноября сего года отправила въ разные города Россійской Имперіи 120 транспортовъ, въ коихъ было застраховано всякаго рода тяжелыхъ и жидкихъ вещей и товаровъ на 159,074 руб., въсѣмъ всего 55,017 пуд. 12 фунт.; за провозъ оныхъ посредствомъ вольнаго найма выдано ей извозчикамъ 57,509 руб. 95 коп.

Съ особеннымъ удовольствіемъ сообщая публикѣ свѣдѣнія, показывающія столь очевидно полезное содѣйствіе конторы транспортныхъ, къ облегченію сношеній Одессы съ внутренними городами Имперіи, мы увѣрены, что всѣ, имѣющіе нужду въ какихъ либо пересылкахъ изъ Одессы, предпочтительнѣе обратятся къ Конторѣ Транспортныхъ, какъ къ заведенію, доказавшему уже свою точность въ исполненіи возложенныхъ на него порученностей, и которое обезпечиваетъ, какъ въ вещественномъ, такъ и въ нравственномъ отношеніи внутреннему ему вкладу. (С. П.)

Керчь, 24-го Ноября.

14-го числа сего мѣсяца, съ четырехъ часовъ утра, подулъ сильный юговосточный вѣтеръ, и увеличиваясь до девяти часовъ, превратился потомъ въ сильную бурю, которая продолжалась до двухъ часовъ пополудни; въ это время, суда оставшіяся на зимовку въ здѣшнемъ портѣ, потеряли значительныя поврежденія, иныя выброшены на берегъ, а иныя совершенно погибли; всѣхъ же судовъ, потерпѣвшихъ отъ бури, оказывается 31, а именно: выброшенныхъ на берегъ и на мель 23, сильно поврежденныхъ 4 и разбитыхъ 4. Въ этомъ числѣ судовъ находятся: величиною отъ 20 до 30 ластовъ 15, отъ 30 до 40 ластовъ 6, отъ 40 до 46 ластовъ 3, отъ

— *Генералъ Его Моѣ* по nastalém postanowieniu Komitetu P.P. Ministrów, Najwyżey rozkazać raczył: uznawać Kupca Brunona *Martina* Konsularnymъ Французскимъ Агентомъ въ Евпаторіи.

— *P. Joze Candido Barros* został naznaczony Rosyjskimъ Konsularnymъ Агентомъ въ Paraibo (w Brezylji).

— Sprawozdanie P. Ministra Spraw Wewnętrznych z roku 1835 okazuje, że stan kapitałów i w ogólności bankowej czyli kredytowej części Urzędów Powszechnego Opatrzienia statecznie się polepsza.

1-go Stycznia 1834 r. Urzędy Pow. Op. miały kapitałów:

Własnych	40,627,008 r. 81½ k.
Lokacyjnych	68,351,522 — 83½ —

Ogół 108,978,531 — 64½ —

W ciągu 1834 roku, Urzędy Pow. Op. otrzymały dochodów:

Assygnatami	6,088,419 — 35½ —
-----------------------	-------------------

Na utrzymanie w tym roku Urzędów Pow. Op. i zakładów do nich należących, Użyto 5,252,062 — 57½ —

Pozostało na rzecz Urzędów Pow. Op. i przyłączono do ich kapitałów 836,356 — 78½ —

1-go Stycznia 1835 roku kapitały Urzędów Pow. Op. wynosiły: Własne ass. 41,218,889 — 20½ —

Lokacyjne do	71,103,513 — 6½ —
------------------------	-------------------

W ogóle do 112,322,402 — 26½ —

Więcey od roku przeszłego 3,343,870 — 62 —

W r. 1835 Urzędy Pow. Op. otrzymały dochodu ass. 6,808,412 — 45½ —

Więcey jak w roku 1834 719,995 — 10½ —

Na utrzymanie Urzędów Pow. Op., zakładów do nich należących, i na nowe budowy użyto ass. 5,571,864 r. 51 —

Pozostało na rzecz Urzędów Pow. Op. i przyłączono do ich kapitałów 1,236,547 — 94½ —

Więcey od pozostałości 1834 roku 400,191 — 16½ —

A zatem 1-go Stycznia 1836 roku Kapitały Urzędów Pow. Op. składały:

Własne	42,455,437 — 15 —
------------------	-------------------

Lokacyjne	80,395,950 — 5½ —
---------------------	-------------------

W ogóle 122,851,387 r. 20½ k.

Więcey jak w roku przeszłym 10,528,984 r. 94½ k.

Rok 1835 i poprzedzające trzy lata szczególniej godne są uwagi dla Urzędów Powszechnego Opatrzienia, ze względu weyścia nowych lokacyj, które w roku ostatnim dochodziły do 9,000,000 rubli: nie wątpliwy dowód ufności Urzędowi Powszechnego Opatrzienia.

— Odeski Assekuracyyny Kantor Transportów, coraz więcey rozszerzając obręb swoich działañ, mających na celu dobro powszechne, od dnia 1-go Maja do 1-go Listopada ter. roku, wysłał do różnych miast Cesarstwa Rosyjskiego 120 transporterów, w których było zaasekurowano wszelkiego rodzaju ciężkich i ciekłych rzeczy i towarów na 159,074 rub., ważyących w ogóle 55,017 pудów 12 funt.; za ich przewoz przez wolne наймованіе кантор выдалъ furmanomъ 57,509 rubli 95 k.

Ze szczególnymъ задолженіемъ udzielającъ Publiczności wykaz, przekonywający o tak widocznie pożytecznymъ przykładaniu się кантору transporterów do ułatwienia komunikacyi Odessy z wewnętrznymi miastami Cesarstwa, jesteśmy przekonani, iż wszyscy, mający potrzebę jakichkolwiekъ пресылокъ z Odessy, chętnie udadzą się do кантору transporterów, jako do zakładu, który już dowiódł swojej akuracności względemъ wypełnienia powierzonychъ mu zleceń, i który zabezpiecza, tak w materyalnymъ, jako i moralnymъ względzie, powierzoną mu własność.

Kiercz, 24 Listopada.

Dnia 14 ter. miesiąca, o godzinie czwartey zrana, wszczął się wiatrъ mocy południowo-wschodni, i coraz się powiększającъ do godziny dziewiątej, zamienił się potemъ w gwałtowną burzę, trwającą do godziny drugiej z południa; w tymъ czasie okręty, które stanęły na zimę w porcie tutejszymъ, znacznie zostały uszkodzone: niektóre były na brzegъ wyrzucone, a niektóre zupełnie zginęły; wszystkichъ zaś okrętówъ przez burzę uszkodzonychъ okazuje się 31, a mianowicie: wyrzuconychъ na brzegъ i namieliznę 23, mocno uszkodzonychъ 4 i rozbitychъ 4. W tej liczbie statkówъ znajduje się wielkości od 20 do 30 łasztówъ 15, od 30 do 40 łasztówъ 6, od 40 do 46 łasztówъ 3, od 50 do 56 łasztówъ 4, jeden

бо до 56 ласт. 4, одно судно въ 101½ ласт., и одна перевозная лодка. Кроме ихъ, многія суда, стоявшія въ безопасномъ мѣстѣ, но весьма тѣсно одно возлѣ другаго, во время бури потерпѣли также поврежденіе отъ сильной качки и взаимнаго тренія о борты. Убытокъ понесенный судами, можетъ простирается примѣрно до 80,000 руб.

Теперь въ Керчи все побережье моря представляетъ жалкую картину; возлѣ таможи нѣскольکو судовъ, брошенныхъ на берегъ, ставшихъ на мель и потонувшихъ, остаются въ одномъ и томъ же положеніи; оттянуть ихъ на рейдъ нѣтъ ни какой возможности; нужно ожидать весны, и тогда, съ приливомъ воды и большими усилями, могутъ они оттащиться въ море.

Любимое гулянье здѣшнихъ жителей, украшеніе Керчи — набережная, почти вся разрушена, не смотря на прочное устройство оной, и огромные камни, положенные въ основаніе; изъ нихъ нѣкоторые, вѣсившіе до 100 пудовъ и болѣе, выбиты изъ своихъ мѣстъ; нѣсколько плитъ тоже сброшено въ море, а иныя на берегъ. Городская прочная деревянная пристань, существовавшая болѣе 15-ти лѣтъ, размыта и требуетъ большихъ поправокъ. Волны были такъ сильны, что въ шести саженьяхъ отъ набережной невозможно было стоять, не бывъ облитымъ морскою водою. Во многихъ домахъ выбиты стекла, и разбросана съ кровель черепица. (С. П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 28-го Декабря.

Его Кор. Высоч. Герцогъ Карлъ, отправился въ Ст. Петербургъ.

— Король смягчилъ постановленіе 1833, по которому Прусскимъ молодымъ уроженцамъ запрещено посѣщать иностранные Университеты, дозволяя отнынѣ заниматься имъ науками въ Эрлангенъ, Вирцбургъ и Гейделбергъ.

— Изъ Оснабрика пишутъ: „Статуя воздвигнутая здѣсь въ прошедшемъ мѣсяцѣ извѣстному здѣшнему Историкъ Жюстусу Мезеру, едва не была поводомъ къ большимъ безпорядкамъ. Какъ извѣстно Мезеръ изображенъ въ большомъ парикѣ, держащимъ въ одной рукѣ книгу своей Оснабрикской исторіи. Книга сія по величинѣ похожа на библию. Кто-то распространить слухъ между поселянами изъ ближнихъ окрестностей, что сооруженная статуя изображаетъ Мартина Лютера угрожающаго капитулу, и это привело благоверныхъ въ такое негодованіе, что Епископъ долженъ былъ всячески убѣждать ихъ въ томъ, что они ошибаются.“

— Луксембургскія дѣла опять начинаютъ быть предметомъ разговоровъ въ собраніяхъ Французской дипломатики. Чтобы дать истинное о ней понятіе, приведемъ извлеченіе изъ рѣчи извѣстнаго Г. Бинбонъ, произнесенной въ Палатѣ Французскихъ Депутатовъ: „Я почитаю обязанностію указать еще одну причину войны имѣющей свой источникъ въ сопротивленіи и предупрежденіи Белгійцевъ. Причиною сего ничѣмъ неоправданныя претензіи Белгійцевъ на Вел. Княж. Луксембургское. Я обращаю особенное ваше вниманіе на это обстоятельство; потому, что я весьма желалъ бы опровергнуть ложное и весьма распространенное по сему предмету мнѣніе; ибо я опасался, чтобы журналы, столько оказавшіе услугъ общественнымъ дѣламъ, не были причиною несчастія Белгійцевъ и не причинили вреда ихъ независимости, поощряя ихъ къ удержанію мнимыхъ правъ своихъ на Луксембургъ, что произвело бы непріятельскія дѣйствія между ними и Германскимъ союзомъ.“

1-го Января.

Ихъ Велич. Король и Королева Греческіе, 23 ч. прош. м. проѣзжали чрезъ Минстеръ, 24 ч. чрезъ Элберфельдъ, 25-го ч. чрезъ Диссельдорфъ и Кельнъ, гдѣ переночевавъ отправились въ дальнѣйшій путь чрезъ Кобленцъ въ Шаумбургъ въ Герц. Нассавскомъ. Переночевавъ тамъ, отправятся чрезъ Франкфуртъ н. М. въ Аугсбургъ, гдѣ будутъ имѣть свиданіе съ Ихъ Велич. Королемъ и Королевою Баварскими. Слышно, что 6-го Января въ Венеціи они взойдутъ на корабль и поплывутъ въ Грецію. (G. C.)

А в с т р і я.

Вѣна, 21-го Декабря.

Прибыль сюда курьеръ изъ Неаполя, съ извѣстіемъ, что Е. В. Король Неаполитанскій ожидать будетъ 6-го ч. Января будущую свою супругу въ Триентѣ (въ южной Тироли при границѣ Венатокъ), куда Эригерцогиня 27-го ч. въ сопровожденіи отца своего непременно отправится.

— Путешествіе Императора на коронацію въ Медіоланъ, отсрочено до 17 Сентября 1837.

окрѣт на 101½ лаштов, и одна лодъ перевозова. Опрѣцъ тыхъ, wiele okrętów, w miejscu bezpiecznym stojących, ale bardzo ciasno jeden przy drugim, w czasie burzy zostało także uszkodzonych przez gwałtowne mianowanie, i wzajemne tarcie o swe brzegi. Szkoła poniesiona w okrętach, może dochodzić najmniej 80,000 rubli.

Теперь въ Керчи все побережье моря представляетъ образъ; обок таможи нѣсколько лодокъ на берегъ выброшенныхъ, на мели осидлыхъ и затопionychъ, zostaje w tymże samymъ stanie; przyciągnąć je do portu niema żadnego sposobu; trzeba oczekiwać wiosny, a wówczas za przybyciemъ воды и przy wielkichъ usiłowanіachъ, mogą być ściągnione do morza.

Улюбленое мѣсце przechadzki тудеящихъ mieszkańców, ozdoba Kerczu — nadbrzeże, prawie całe jest zburzone, pomimo dobrego urządzenia, i ogromnychъ kamieni za fundamentъ muślujących; niektóre zъ nich, do 100 i więcej pudówъ wаżące, wyrwane zostały zъ miejscъ swoich; kilka brytъ rzucone są także do morza, a niektóre na brzegъ. Miska gruntownie zrobiona drewniana przystań, więcej jakъ 15 latъ istniejąca, została zruynowana i wielkichъ potrzebuje reparacji. Bałwany były takъ wielkie, iż o sześć sążni od nadbrzeża nie można było, stać bezъ obawy а żeby wodą morską nie były oblanymъ. W wielu domachъ выбиты zostały okna i porzrywane dachówki. (P. P.)

WІADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y a.

Berlin, dnia 28 Grudnia.

J. K. W. Xiążę Karol, wyjechał do St. Petersburga.

— Król J. złagodził rozporządzenie zъ roku 1833, zakazujące uczęszczać młodzieży pruskiej na uniwersytety zagraniczne, pozwalającъ odtądъ тудеящо krajowcom, pobierać nauki na uniwersytetachъ w Erlangen, Würzburgu i Heidelbergu.

— Donoszą zъ Osnabrück co następuje. „Statua postawiona tu wъ zeszłymъ miesiącu sławnemu тудеящему dziejopisowi Justus Moser, zaledwie nie dała powodu do wielkichъ niespokojności. Jakъ wiadomo, Moser wyobrażony jestъ wъ wielkiejъ peruce, trzymający wъ jednej ręce księgę swojej historyi Osnabryckiej. Ta księга zъ powodu swej wielkości ma podobieństwo do Biblii. Jakiś żartowniś puściłъ między wieśniakami okolicъ przyległychъ pogłoskę, że wystawiony posągъ wyobraża Marcina Lutera, grożącego kapitulę, a to oburzyło wiernychъ takъ dalece, iż trzeba było całejъ wymowy Biskupa, а żeby ichъ przekonać, iż są wъ błędzie.“

— Rzecz Luxemburska zaczyna być nanowo przedmiotemъ rozmówъ wъ salonachъ dyplomacyi francuskiej. А żeby dać prawdziwe о niej wyobrażenie, przytoczymy wyjątekъ zъ mowy znanego Pana Bignon, wyręczoney wъ Izbie Deputowanychъ francuzkichъ: „Za obowiązekъ poczytuję sobie, wskazać jeszcze jedną przyczynę wojny, wъ uporze i uprzedzeniu Belgów źródło swoje mającej. Przyczyną tą, są niczemъ niesprawiedliwione pretensye Belgów do W. K. Luxemburskiego. Zwracam szczególną W. W. Panówъ uwagę na tę okoliczność, bo radbymъ zbicić fałszywe i bardzo rozszerzone wъ тей mierze mniemanie; bo lękamъ się, aby dzienniki, które tyle wyświadczyły usługъ sprawie publicznej, nie przyczyniły się do nieszczęścia Belgów, i niepodległości ichъ na sztychъ nie wystawiły, zachęcającъ ichъ do obstawiania przy swoichъ urojonychъ prawachъ do Luxemburga, co by sprowadziło kroki nieprzyjacielskie między niemi a Rzeszą Niemiecką.“

Dnia 1-го Stycznia.

Król i Królowa Ichmś Greccy, przejeżdżali d. 23 z. m. przezъ Münster, d. 24 przezъ Elberfeld, d. 25 przezъ Düsseldorf i Kolonię, gdzie przenocowawszy puścili się wъ dalszą drogę przezъ Koblenz do Schanmburga wъ Nassauskiemъ. Ztamtądъ po odbytyмъ noclegu, pojedą przezъ Frankfortъ n. M. do Augsburga, gdzie zjadą się zъ NN. Królemъ i Królową Bawarskiemi. Słychać, że wъ Wenecyi siądą d. 6 Stycznia na okrętъ i popłyną do Grecyi. (G. C.)

A u s t r y a.

Wiedeń, dnia 21 Grudnia.

Nadbiegł tu goniecъ zъ Neapolu, że Królъ J. Neapolitański oczekiwać będzie na przyszłą swą małżonkę d. 6 Stycznia wъ Trydencie, (wъ południowymъ Tyrolu przy granicy Benatek), dokądъ dostojna narzeczona, dnia 27 b. m. wъ towarzystwie oycy swego niezawodnie wyjedzie.

— Podróżъ Cesarza na koronację do Medyolanu odłożoną została do dnia 17 Września 1837 r.

— Славная менажерія Г. Акена, будетъ здѣсь продана съ публичнаго торга.

— Пишутъ изъ Герца, что на урнѣ, въ которой хранится сердце Карла X, сдѣлана слѣдующая надпись:

Ici est le Cœur du très haut, très puissant et très excellent prince Charles le dixième: du nom, par la grace de Dieu, roi de France et de Navarre, mort à Gorrice le 6 novembre 1836 âgé de 79 ans et 28 jours. (G. C.)

ФРАНЦІЯ.

Парижъ, 22-го Декабря.

По частнымъ письмамъ изъ Лондона, Англіійскій Кабинетъ съ нѣкотораго времени очень ревностно занимается торговыми отношеніями съ Персіею.

— Нѣкоторые здѣшніе журналы увѣдомили, что въ Вѣнѣ обнаружилась моровая язва, присовокупляя однако, что оны сомнѣваются въ томъ.

— Слышно, что если экспедиція въ Константиноу будетъ возобновлена, то не прежде какъ въ Май.

— *Courrier de Lyon* сообщаетъ, что Неаполитанскій Король рѣшилъ совершенно распустить находящуюся при немъ Швейцарскую гвардію, по причинѣ частыхъ несогласій, происходящихъ между Швейцарскими и туземными солдатами.

— Издаваемая въ Лиллѣ газета, напечатала оправданіе Генерала Риньи противу упрековъ, которые ему дѣлаютъ на счетъ поступковъ при Константиноу, представляя дѣла слѣдующимъ образомъ: „Въ продолженіе двухъ дней когда стрѣляли въ Константиноу и дѣлали безуспѣшную атаку, Генералъ Риньи достойно исполнилъ свои обязанности. Во время обратнаго марша, онъ командовалъ арріергардомъ. Такъ какъ главная колонна подъ предводительствомъ Маршала столь поспѣшно совершила походъ, что арріергарду угрожалъ Кабailы окружить и отрѣзать отъ корпуса, то Генералъ Риньи три раза посылалъ къ Маршалу Офицеровъ, увѣдомляя о предстоящей ему опасности и съ предложеніемъ, чтобы онъ остановился съ своею колонною. Но Маршалъ вовсе не обращалъ вниманія на предложеніе Генерала, который съ каждымъ часомъ видя большую опасность для своего отряда, передалъ надъ нимъ команду Полковнику, а самъ отправился къ Маршалу. Между ними дошло до жаркихъ споровъ. Генералъ съ большимъ огорченіемъ изобразилъ беспорядокъ при ретирадѣ, когдѣ онъ самъ былъ свидѣтелемъ. Маршалъ напоследокъ согласился на его предложеніе и остановилъ свой корпусъ для соединенія съ арріергардомъ, но вмѣстѣ съ тѣмъ отрѣшилъ Генерала отъ команды, угрожая объявить о томъ приказомъ по арміи. Онъ исполнилъ это, прибывъ въ Бону, и въ приказѣ, употребилъ оскорбительныя выраженія на счетъ Генерала.“

— *Bon Sens* утверждаетъ, что Маршалъ Клозель примирился съ Министрами такимъ образомъ, что онъ принимаетъ на себя всю ответственность за неуспѣшную удачу экспедиціи, и за то его увѣрили, что онъ останется въ должности Намѣстника Алжира. — Жур. *Temps* утверждаетъ противное и доноситъ о прибытіи Графа Себастьяни въ Парижъ, что кажется предвѣщаетъ частную перемѣну въ составѣ нынѣшняго Кабинета, въ слѣдствіе коей, онъ съ тѣмъ бы дѣйствовать въ пользу Правительственнаго противу оппозиціи, касательно экспедиціи въ Константиноу. — *Messenger* пишетъ, что при дворѣ сдѣланы приготовления, чтобы въ случаѣ распущенія Кабинета по поводу Алжирскихъ дѣлъ, не имѣть нужды прибѣгать къ Г-ну Тьеру и къ умѣренной партіи; въ такомъ случаѣ непременно вступили бы въ Министество Маршалъ Султъ и Г. Монталиве. — Замѣтили впрочемъ, что Г. Тьеръ съ супругою, обѣдали у Короля, а Г. Дюпенъ имѣлъ аудіенцію.

23-го Декабря.

Вчера, въ день рожденія Султана, домъ Турецкаго посольства, былъ иллюминированъ.

— Кажется, что Г. Тьеръ не находится теперь въ столь тѣсной связи съ Княземъ Таллейраномъ какъ прежде. Последній одобряя оппозиціи, какую обнаруживаетъ Г. Тьеръ противу нынѣшняго Министрства, старался помирить его съ Г. Гизо, но желанія его, какъ до сихъ поръ по крайней мѣрѣ видно, были безуспѣшны.

— Опять довольно много говорятъ о перемѣнѣ Министрства, хотя кажется весьма не вѣроятнымъ, что бы она могла послѣдовать предъ самымъ открытіемъ засѣданій Палаты.

— На сегодняшней биржѣ прибыты по полудни слѣдующія депеши изъ Байонны: 1) „22 Декабря. (Присланная изъ Туръ курьеромъ). Гомесъ 17 ч. прибылъ въ Дуранго; дивизію свою состоящую отъ 4 до 5 тысячъ, оставилъ въ Ордуни, а Кабреру съ другими войсками на правомъ берегу Эбро. Эспартеро 18 ч. опять перешелъ чрезъ Нервиу, а Виллареаль двинулся

— Славная менажерія Пана Акена, будетъ тутъ продана на публичной лicyтцѣ.

— Доносъ изъ Горыцы, że на урнѣ zawierającej serce Karola X. następujący umieszczono napis:

FRANCYA.

Парижъ, dnia 22-go Grudnia.

Podług listów prywatnych z Londynu, Gabinet Angielski zajmuje się od niejakiego czasu bardzo u silnie, stosunkami handlowymi z Persyą.

— Niektóre dzienniki tutejsze doniosły, że w Wiedniu pokazało się powietrze morowe; namieniając jednak, że wiadomości tey, sameż dzienniki nie dają wiary.

— Słychać, iż jeżeli wyprawa do Konstantyny będzie ponowiona, tedy nie pierwsi, jak w miesiącu Maja.

— *Courrier de Lyon* donosi, że Król Neapolitański postanowił zwinąć zupełnie utrzymywaną przez siebie gwardyą Szwajcarską, a to ze względu na częste kłótnie, zachodzące między żołnierzami szwajcarskimi a krajowemi.

— Gazeta wychodząca w Lille umieściła usprawiedliwienie Jenerała Rigny z czynionych mu zarzutów względem sprawowania się pod Konstantyną, wystawiając stan rzeczy, jak następuje: „W ciągu dwóch dni, kiedy strzelano do Konstantyny i czyniono bezskuteczne na to miasto natarcia, dopełniał Jenerał Rigny obowiązków swoich bez najmniejszego cienia nagany. W odwrocie dowodził tylną strażą. Ponieważ główna kolumna pod dowództwem Marszałka tak pośpieszała, że straży tylnej zagrażała Kabailowie otoczeniem i odcięciem od korpusu, wysłał więc Jenerał Rigny potrzykroć oficerów do Marszałka z zawiadomieniem o niebezpieczeństwie, które mu groziło, i z wezwaniem, ażeby się wstrzymał z kolumną swoją. Ale Marszałek nie zważał wcale na przetożenie Jenerała, który widząc w coraz większem niebezpieczeństwie swój oddział, zdał nad nim dowództwo Półkownikowi, a sam do Marszałka pośpieszył. Przyszło między nimi do żwanego przymówienia się. Jenerał wynurzył się z całą goryczą względem nieporządku panującego w odwrocie, którego sam był naoczny świadkiem. Marszałek znalazł się nareszcie skłonny uleść jego przetożeniu i wstrzymał swój korpus dla połączenia go z tylną strażą, ale zarazem odebrał dowództwo Jenerałowi, z zagrożeniem, że ogłosi go woysku przez rozkaz dzienny. Dopełnił to za przybyciem do Bony, umieszczając w rozkazie dziennym ubliżające do Jenerała de Rigny zastosowanie.“

— *Bon Sens* twierdzi, że Marszałek Clauzel pogodził się z Ministrami w ten sposób, iż bierze na siebie całą odpowiedzialność za nieszczęśliwe powodzenie wyprawy, a za to zapewniono mu pozostanie na wielkorządztwie Algieru. — Przeciwnie utrzymuje *Temps* i donosi o przybyciu Hr. Sebastiani do Paryża, co zdaje się zapowiadać cząstkową zmianę w składzie dotychczasowego Gabinetu, w skutku której, występowalby w obronie Rządu przeciw opozycyi co do wyprawy Konstantyńskiej. — *Messenger* utrzymuje, że poczyniono u dworu przygotowania, ażeby na przypadek rozwiązania się Gabinetu, z powodu interesów Algierskich, nie bydl w potrzebie uciekać się do Pana Thiers i do tiers-parti; w takim razie wstąpiłby zapewne do Ministeryum Marszałek Soult i Pan Montalivet. — Zresztą uważano, że zawczora znajdował się P. Thiers z małżonką swoją na obiedzie u Króla, a P. Dupin miał posłuchanie.

Dnia 23.

Wczora, jako w rocznicę urodzin Sułtana, oświecony był pałac Tureckiego Poselstwa.

— Zdaje się, że Pan Thiers nie zostaje teraz w tak ścisłych stosunkach z Xięciem Talleyrandem, jak dawniej. Ten ostatni, nie pochwalając opozycyi, jaka objawia się w Panu Thiers przeciwko teraźniejszemu Ministeryum, chciał go pogodzić z Panem Guizot, ale usiłowania jego, przynajmniej dotąd, były bezskuteczne.

— Mówią znowu dość mocno o zmianie ministeryalnej, chociaż zdaje się rzeczą wcale niepodobną, ażeby to przed samem otwarciem posiedzeń Izby nastąpić miało.

— Na dzisiejszej giełdzie przybito po południu następujące depesze z Bayonny: — 1) „Dnia 22 Grudnia. (Nadesłana z Tours przez gońca). Gomez przybył dnia 17 do Durango; dywizyą swoją, wynoszącą 4 do 5 tysięcy, pozostawił w Orduń, a Cabrerę z innem woyskiem na prawym brzegu Ebru. Espartero przeszedł znowu d. 18 przez Nervion, a Villareal posunął się

ся за нимъ; мы занимаемъ сегодня тѣ же мѣста, на правомъ берегу рѣки, какъ на дняхъ отъ 1 до 8 ч. с. м.“— 2) 22 Декабря въ 8 часовъ вечера. Первая часть основаній уложенія, объ учрежденіи двухъ Палатъ, принята 17 ч. въ Мадридѣ.“— 3) „23 Декабря. Отъ 22 ч. увѣдомляютъ, что *Эспартеро* 19 и 20 ч. выступилъ изъ Португалетты имѣя съ собою 32 пушки, и перешелъ по пловучему мосту на правой берегъ рѣки Нервиу. Въ случаѣ обратнаго похода, онъ устроилъ другой пловучій мостъ. Полагаютъ, что 24 числа дано будетъ рѣшительное сраженіе. Бильбао держится по прежнему.“

25-го Декабря.

Г. Гизо получилъ большой крестъ Почетнаго Легіона.

— Вчера изъ Военнаго Министерства отправлены Гг. *Деларю*, *Пеллионъ* и *Фуа*, Офицеры Генеральнаго Штаба съ тайными и очень важными порученіями въ Африку. Одинъ изъ сихъ Офицеровъ ѣдетъ въ Алжиръ, другой въ Оранъ, а третій въ Бону.

— Нѣсколько уже разъ сообщали газеты о существующихъ договорахъ между здѣшнимъ Правительствомъ и *Донъ-Карлосомъ*, чего ни одинъ изъ правительственныхъ журналовъ не опровергалъ и не говорилъ противнаго тому. Безъ сомнѣнія надѣясь на ихъ молчаніе, одна изъ газетъ, сообщаетъ сегодня 9 статей, какъ уже принятыхъ по договору, между которыми первая статья слѣдующаго содержанія: „*Донъ-Карлосъ* соглашается на бракосочетаніе съ Принцессою *Марією*, второю дочерью *Людвика Филиппа*.“ Это самое можетъ увѣрить въ истинѣ всей этой новости.

— Сегодня не получено ни какихъ извѣстій на счетъ Бильбао.

— Кажется нѣтъ сомнѣній, что новая экспедиція противу Константины будетъ предпринята, но не извѣстно, кто будетъ ею командовать. Разные по сему предмету носятъ слухи, и между прочимъ, что Маршалъ *Клозель*, оправдавъ себя въ своемъ предпріятіи, предъ Палатами и Кабинетомъ, возвратится въ Африку, чтобы вознаградить неудачи. Впрочемъ то вѣроятно, что Франція должна предпринять новую экспедицію, ибо Арабы гордятся побѣдою, къ коей какъ полагаютъ содѣйствовало само Небо, не перестанутъ теперь повсюду беспокоить Французовъ. (G. C.)

26-го Декабря.

Сегодня въ 2 часа по полудни, собрались присутствующіе въ Парижѣ Депутаты, въ обыкновенную залу засѣданій, для назначенія по жребію членовъ большою Депутации, которая при открытіи засѣданій встрѣчать будетъ Короля у дверей Палаты. Послѣ выбора въ залѣ образовались разныя группы, въ коихъ были очень жаркія прѣнія. Особенно между прочими отличился въ этомъ Г. *Созе*. Завтра въ 11 час. утра Король лично откроетъ засѣданіе.

— *Mémorial des Pyrénées* увѣдомляетъ, что Генераль *Эспартеро* имѣетъ телеграфическое сообщеніе съ Бильбао, и что когда за нѣсколько предъ симъ дней по телеграфу сдѣланъ ему былъ вопросъ: „Хочетъ ли *Эспартеро* быть свидѣтелемъ паденія Бильбао?“ Онъ отвѣчалъ: „*Эспартеро* избавитъ Бильбао, или умретъ.“ (!)

— *Journal du Commerce* увѣдомляетъ по письмамъ изъ Рима отъ 14 ч., что въ Калабріи произошли безпорядки, и что народъ разрушилъ и ограбилъ дома чиновниковъ при сборѣ податей (A.P.S.Z.)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 22-го Декабря.

Третьяго дня откопанъ наконецъ гробъ Г-жи *Малибранъ* (извѣстной пѣвицы) для перевоза его въ Бельгію.

— *Sun* съ полною увѣренностію опровергаетъ донесеніе Французскихъ журналовъ, будто Англійскіе инженеры управляли защитою Константины и утверждаетъ, что ни съ дозволенія, ни даже за веденіемъ Англійскаго Правительства не былъ тамъ ни одинъ Англичанинъ. Касательно занятія Санъ Себастьяна Англійскимъ войскомъ, тотъ же журналъ пишетъ, что Англичане во всякое время выступаютъ изъ сего города, если только Французскій Король увѣритъ Королеву *Христину*, въ безопасномъ владѣніи симъ городомъ.

— Путешественники прибывшіе недавно изъ Нью-Йорка утверждаютъ, что Генераль *Джаксонъ* совершенно выздоровѣлъ.

— Одна изъ газетъ утверждаетъ, что слухъ касательно распушенія Парламента въ началѣ наступающаго года, все болѣе и болѣе находитъ вѣроятія.

— Герцогиня *Браганца*, которую ожидаютъ сюда съ дочерью, по мнѣнію однихъ ѣдетъ единственно для свиданія съ матерью своею Герцогинею *Лейх-*

за нимъ; занимаемъ dziś te same stanowiska na prawym brzegu rzeki, jak w dniach od 1 do 8 h. m.“— 2) „Dnia 22 Grudnia, o godz. 8 wieczorem. Pierwszą część zasad ustawy zaprowadzającej dwie Izby, przyjęto dnia 17 w Madrycie.“— 3) „Dnia 23 Grudnia. Donoszą pod d. 22, że *Espartero* wyruszył d. 19 i 20 z Portugalette, prowadząc z sobą 32 armat, i przeszedł po moście pływającym na prawy brzeg rzeki Nervion. Urządził prócz tego drugi most pływający, na wypadek odwrotu. Sądzą, że d. 24 przyjdzie do stanowczej bitwy. Bilbao trzyma się, jak trzymało.“

Dnia 25.

Pan Guizot otrzymał wielki krzyż Legii Honorowej.

— Wczora wysłano z Ministerjum wojny PP. *Delarue*, *Pellion* i *Foy*, Oficerów Sztabu Jeneralnego, z tajnymi i bardzo ważnymi poleceniami do Afryki. Jeden z tych oficerów udaje się do Algieru, drugi do Oranu, a trzeci do Bony.

— Już kilkakrotnie głosiły gazety o istnieniu układów między Rządem tutejszym a *Don Carlosem*, czego żaden z dzienników rządowych nie zbijał ani zaprzeczał. Takim zapewne milezieniem ośmielona jedna z gazet, wylicza dziś 9 artykułów, jako już ugodzonych i przyjętych, między któremi artykuł pierwszy brzmi jak następuje: „*Don Carlos* zezwala na małżeństwo z Księżniczką *Maryą*, drugą córką *Ludwika Filipa*.“ To samo może zapewnić o wiarygodności całej tej powiny.

— Dziś nie otrzymano żadnych doniesień względem Bilbao.

— Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że nowa wyprawa przeciwko Konstantynie zostanie przedsięwzięta; nie wiadomo atoli, kto nią dowodzić będzie. Rozmaito w tej mierze chodzą tu pogłoski, a między innymi, że Marszałek *Clauzel*, wytumaczywszy się z przedsięwzięcia swego przed Izbami i Gabinetem, wróci do Afryki, aby naprawić klęskę poniesioną. To wszakże jest pewna: że Francya czy chce, czy nie chce, musi przedsięwziąć nową wyprawę, albowiem Arabowie upojeni zwycięstwem, do którego im, jak mniemają, samo dopomogło niebo, nie przestaną teraz niepokoić Francuzów na wszystkich punktach. (G. C.)

Dnia 26.

Dzisiaj o godzinie 2 po południu, zgromadzili się obecni w Paryżu Deputowani w zwyczajnej swej sali posiedzeń, dla obrania przez losy członków wielkiej Deputacji, która ma przyjmować Króla u drzwi Izby, przy otwarciu posiedzeń. Po obiorze w sali utworzyły się różne grupy, w których bardzo ożywione były rozprawy. Szczególniej odznaczył się w tém P. *Sauzet*. Jutro o godzinie 11 przed południem Król osobiście otworzy posiedzenie.

— *Mémorial des Pyrénées* donosi, że *Espartero* ma telegraficzne związki z Bilbao, i że gdy przed kilkoma dniami przez telegraf przesłano mu zapytanie: „Chce-li byż *Espartero* świadkiem poddania się Bilbao?“ Odpowiedział: „*Espartero* uratuje Bilbao lub umrze.“ (!)

— *Journal du Commerce* donosi podług listów z Rzymu pod d. 14, że w Kalaabrii wybuchły rozruchy, i że lud zburił i zrabował domy urzędników poboru podatków. (A.P.S.Z.)

BRYTANIA WIELKA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 22-go Grudnia.

Zawczoraj odkopano nareszcie zwłoki Pani *Mali-bran* (sławnej śpiewaczki) dla przewiezienia ich do Belgii.

— *Sun* zbija z zupełną pewnością twierdzenie dzienników francuzkich, jakoby inżynierowie angielscy kierowali obroną Konstantyny i twierdzi, że ani za pozwoleniem, ani nawet za wiedzą Rządu Angielskiego nie było tam żadnego Anglika. Co się tycze zajęcia San-Sebastiana przez woyska angielskie, dodaje tenże dziennik, że Anglicy ustąpią z tego miasta w każdej chwili, byle tylko Król Francuzki zrzęczył Królowey *Krystynie*, bezpieczne tego miasta posiadanie.

— Podróżni, którzy właśnie przybyli z Nowego-Yorku, zapewniają, że Jenerał *Jackson*, wyzdrowiał zupełnie.

— Jedna z gazet utrzymuje, że pogłoska względem rozwiązania Parlamentu, na początku nadchodzącego roku, coraz więcej nabiera podobieństwa.

— Księżna *Braganza*, której tu z jej córką oczekują, jedzie, podług jednych, jedynie dla widzenia się z matką swoją Księżną *Leuchtenberg*; podług in-

теберескою; по другимъ же, она оставляетъ Португалию по поводу происшедшихъ недоразумѣній съ *Донною Марією* и постоянно хочетъ жить въ Мюнхенѣ.

— По послѣднимъ донесеніямъ изъ Лиссабона, не Маркграфъ *Луле*, какъ сначала полагали, но Г. *Бранкампъ* назначенъ Посланникомъ въ Лондонъ. (G. C.)

И т а л і я.

Римъ, 15-го Декабря.

Донъ Мигуэль, котораго будто видѣли въ разныхъ странахъ, и даже уведомили о его арестѣ, въ нынѣшнее воскресенье присутствовалъ на молебствіи въ Папской церкви.

— Въ Флоренціи составилось общество для сооруженія памятниковъ 28 знатымъ Тосканцамъ. Четыре статуи уже заказаны, именно: *Махъавеля*, *Леонарда да Винчи*, *Кесальпинія*, и *Микель Анджело Буонаротти*. Самые лучшіе художники заняты этими работами. Члены платятъ по 3 ливра въ мѣсяць. (G. C.)

Т у р ц і я.

Константинополь, 30-го Ноября.

Обстоятельства въ Варварійскихъ владѣніяхъ становятся съ часу на часъ затруднительнѣе, потому, что Англичане, какъ кажется, смотрятъ неравнодушно на успѣхи Французовъ въ Африкѣ, вслѣдствіе стараются имъ препятствовать и для этой цѣли подговариваютъ Порту, чтобы приняла неутралитетъ въ отношеніи вліянія Французовъ въ Африкѣ. На это Диванъ частію согласенъ, но онъ недовѣряетъ вѣнчаннымъ Англіійскимъ Агентомъ, и посему Турецкіе чиновники въ Африкѣ, вѣчно въ разногласіи и ихъ распоряженія не такъ опредѣлительны, какъ бы должно было.

— Извѣстный главнокомандующій надъ арміею въ Анатоліи *Решидъ-Мехмедъ-Паша* недавно умеръ отъ бѣлой горячки. Его мѣсто заступилъ уже *Гафисъ-Паша* изъ Кутаи, прежній Намѣстникъ въ Скутари. *Ахметъ-Паша* Карскій также умеръ.

— Турецкій пароходъ, который поддерживалъ сообщенія между Константинополемъ и Смирною недавно при сильномъ южномъ вѣтрѣ разбился и погибъ въ Дарданелскомъ проливѣ.

— Язва къ несчастію восемь дней тому назадъ въ Константинополѣ также какъ въ Перѣ и Галатѣ усилилась, между тѣмъ какъ надѣялись, что она уменьшится. Гибельныя дѣйствія ея между Турками и Европейцами неописанны. Послѣдніе принуждены запереться въ своихъ домахъ и прекратить всякія сношенія. Въ Адрианополѣ зараза значительно ослабла. Въ Смирнѣ хотя она прекратилась, но свирѣпствуетъ еще въ окрестностяхъ.

7-го Декабря.

4-го ч. с. м. въ столицѣ опять произошелъ пожаръ, по ту сторону Ункама, но къ счастью довольно скоро потушенъ.

— Моровая язва начинаетъ уменьшаться но очень мало; однако должно надѣяться, что она прекратится съ наступленіемъ холоднаго времени.

— Султанъ возвратился уже на Австрійскомъ пароходѣ изъ поѣздки своей въ Никомидію; обозрѣвъ тамъ верфи, новой Кіоскъ, казармы и новую мечеть, названную по его имени, и построенную иждивеніемъ *Ахмета Паши*. Въ свитѣ Султана находилось около 100 особъ, а между спутниками были два Султанскихъ сына, оба зятя Его Высочества и Великій Адмиралъ *Февзи-Ахметъ-Паша*. Это первый примѣръ въ Оттоманской исторіи, что Султанъ совершалъ мореплаваніе на иностранномъ кораблѣ. Командиръ корабля Капитанъ *Фордъ* и всѣ матросы, щедро одарены Султаномъ.

— Императорско-Россійскій Посланникъ Г. *Бутеневъ*, имѣлъ сегодня у Султана аудіенцію, въ которой Его Высочеству поднесъ отвѣтъ своего Государя, на письмо Султана препровожденное по поводу послѣдняго несчастнаго случая въ путешествіи Его Императорскаго Величества.

— Назначенный съ посольствомъ въ Египетъ *Беликдишъ-Сраимъ-Эффенді*, отплылъ въ Александрію. Миссія его кажется имѣть цѣль возстановить согласіе съ Вице-Королемъ, ибо *Сраимъ-Эффенді*, повезъ прекрасные подарки *Мехмеду-Али* и сыну его *Ибрагиму*, которыхъ онъ найдетъ въ Каирѣ; кажется, что Англія и Франція прилагаютъ всѣ усилія, чтобы устранить существующія между ними недоразумѣнія.

— Татары изъ Діарбекира, доставили напоследокъ донесенія изъ Персіи. Англіійскій Посланникъ *Макъ-Нейлъ* выѣхалъ изъ Тегерана за Шахомъ въ Кольноугъ, гдѣ кажется успѣлъ его склонить къ оставленію экспедиціи противу Герата. — Съ другой

ныхъ заш. опускаетъ Португалию для засылныхъ непорозумѣній з *Donna Maryq*, i chce sobie stałe zamieszkanie obrać w Monachium.

— Podług ostatnich doniesień z Lisbony, nie Mar-grabia Loulé, jak z początku sądzono, ale Pan Brancamp, jest przeznaczony na Posła do Londynu. (G. C.)

W ł o c h y.

Rzym, dnia 15 Grudnia.

Don Miguel, którego w różnych stronach widzieć chciano, a nawet o jego aresztowaniu donoszono, znajdował się tej niedzieli na nabożeństwie w kaplicy Papieskiej.

— Utworzyło się we Florencyi towarzystwo, w celu wystawienia pomników dla 28 wielkich ludzi toskańskich. Cztery posągi już są obstalowane, to jest: *Ma-chiavela*, *Leonarda da Vinci*, *Cesalpinię* i *Michała Aniola Buonarotti*. Najlepsi artyści zajęci są tą robotą; członkowie płacą po 5 lirów na miesiąc. (G. C.)

T u r c y a.

Konstantynopol, d. 30 Listopada.

Okoliczności w Państwach Barbaryjskich stają się coraz trudniejszemi, gdyż, jak się zdaje, Anglicy krzywem okiem patrzą na postępy Francuzów w Afryce, wszelkich dokładają usiłowań, do postawienia im przeszkody, i na ten koniec czynnie skłaniają Portę, ażeby się starała neutralizować francuzki wpływ w Afryce. Dywan przystaje na to w pewnym stopniu, lecz z drugiej strony niekontent jest z poszeptów Angielskich agentów, i tak się zdaje, że władze Turckie w krajach Barbaryjskich, bezustanku są w sprzeciwieństwie, i rozporządzenia nie z taką wykonywają dokładnością, jakby należało.

— Znany naczelny dowódzca woysk w Anatolii, *Reszid-Mehmed-Basza*, umarł niedawno na febrę zapalną. Na jego miejsce przeznaczony został *Hafis-Basza* z Kutahii, dawniejszy wielkorządzca Scuari. Umarł także *Ahmed-Basza* Karsu.

— Turcki statek parowy utrzymujący komunikacyą między Stambulem a Smirną, niedawno przy mocnym wietrze południowym, rozbił się w zatoce Dardanelskiej.

— Zaraza, zamiast, jak się spodziewano, zmniejszenia, znowu w Konstantynopolu a także na Pera i Galata od tygodnia powiększyła się na nieszczęście. Spustoszenie, jakie czyni zaraza pomiędzy Turkami i Europejczykami, jest do nieopisania. Ostatni przymuszeni zostali zamknąć się w swych domach i wszelkie przerwać związki. W Adryanopolu zaraza znacznie stała się słabszą. W Smirnie samej, chociaż ustała, jednak panuje jeszcze w okolicach. (A.P.S.Z.)

Dnia 7.

Dnia 4 b.m. wybuchnął znowu pożar w stolicy, a mianowicie z tamtej strony Uncapam, lecz szczęściem dosyć wczesnie ugaszony został.

— Morowa zaraza zaczyna się zmniejszać, ale bardzo mało; jest jednak nadzieja, że ustanie z nadejściem zimniejszej pory czasu.

— Sułtan powrócił już na austriackim statku parowym, z przejażdżki swojej do Nikomedyi, obejrzawszy tam warsztaty morskie, nowy kiosk, koszary i nowy meczet od jego imienia nazwany, a kosztem *Ahmeda-Baszy* wystawiony. W orszaku Suлтана znajdowało się blisko sta osób, a między towarzyszącymi było dwóch synów Sułtanских, obadwa zięciowie Jego Wysokości i wielki *Fewzi Ahmed-Basza*. Jest to pierwszy przykład w historyi Państwa Otomańskiego, że jego władca odbywał żeglugę na obcym okręcie. Dowódca statku, Kapitan *Ford* i cała osada, zostali sownie przez Sułtana udarowani.

— Cesarzsko-Rossyjski Poseł Pan *Buteniew*, miał dziś posłuchanie u Suлтана, na którym miał zaszczyt doręczyć Jego Wysokości odpowiedź swego Monarchy, na pismo Suлтана, przesłane z powodu ostatniego nieszczęśliwego wydarzenia w podróży N. Cesarza.

— Przeznaczony z misją do Egiptu *Belikdszy-Sraim Effendy*, odплыл do Alexandryi. Jego posłannictwo zdaje się mieć zamiary tchnące zgodą względem Vice-Króla, albowiem *Sraim Effendy* powiózł piękne podarunki dla *Mehmeda Alego* i dla syna jego *Ibrahima*, których zostanie w Kairze. Zdaje się, że Anglia i Francya dokładają wszelkiej usilności, aby usunąć istnące między nimi непорозумienia.

— Przez татарów z Diarbekiru nadeszły wreszcie nowe doniesienia z Persyi. Poseł angielski *Mac-Neil*, pojechał z Teheranu za Szachem do Kholnouch, gdzie, jak się zdaje, potrafił go nakłonić do zaniechania wyprawy przeciwko Herat. — Z drugiej strony donoszą, że po od-

стороны уведомляютъ, что по отступленіи Г-на *Генри Бетуна* и всѣхъ Англійскихъ офицеровъ изъ Персидскаго лагеря, въ войскѣ водворились большіе беспорядки. Шахъ принужденъ былъ остановиться, и несомнѣвались, что уже возвратился въ Тегеранъ. Между тѣмъ курьеры прибыли въ Тавръ съ повелѣніями набрать 10,000 чел. въ сей провинціи, а Англійскіе офицеры, которые не хотѣли участвовать въ экспедиціи противу Герата, приглашены на самыхъ выгодныхъ условіяхъ, чтобы занялись устройствомъ сего новаго войска. Они до сихъ поръ не приняли еще сей обязанности, въ ожиданіи кажется распоряженій Г-на *Макъ-Неила*. (G. C.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вовсѣхъ большихъ городахъ Соединенныхъ Штатовъ обращаютъ нынѣ вниманіе на сдѣланный въ Нью-Йоркѣ опытъ деревянной мостовой вмѣсто каменной. Каменная мостовая требуетъ безпрестанныхъ починковъ, которые не только дороги, но и препятствуютъ свободной ѣздѣ. Сдѣланный теперь въ Нью-Йоркѣ опытъ показываетъ, что эти неудобства устраняются деревянною мостовою, ибо колодки не уходятъ въ землю и не подвержены поврежденію. Одинъ только предстоитъ вопросъ, прочна ли будетъ деревянная мостовая?

— Журналъ: *Tygodnik Petersburski* пишетъ:

„Нѣсколько уже разъ сообщали мы о испытанномъ Докторомъ *Спильсбурі* средствѣ, врачеванія грудной чахотки. Желая сохранить совершенное безпристрастіе, мы сообщаемъ препровожденную къ намъ изъ Витебской Врачебной Управы статью о семъ предметѣ.

„Иностранные журналы много пишутъ о чудесномъ леченіи Доктора *Спильсбурі* отъ грудной чахотки, натираніемъ груди, спины и боковъ, свѣжимъ свинымъ саломъ. Новость эта перешла уже въ наши внутреннія газеты и много нашла подражателей. На это однако Витебская врачебная управа не можетъ согласиться безусловно. При слабомъ еще понятіи слѣдствій сего врачеванія, если съ одной стороны врачебное управленіе считаетъ позволительнымъ медику употреблять эмпирическія средства, именно въ такомъ случаѣ, гдѣ всякія врачебныя теоріи бесполезны; то съ другой стороны не подвергаясь живому заблужденію, нельзя согласиться, чтобы свиное сало было цѣлительнымъ средствомъ для страдающихъ грудною чахоткою. — Излеченіемъ болѣзни разумѣется подкрѣпленіе цѣлости страдающаго органа; грудная чахотка есть слѣдствіемъ поврежденія легкиихъ, происходящаго изъ самаго организма; въ такомъ случаѣ, въ чемъ же можетъ помочь свиное сало, которое только есть средствомъ удерживающимъ ночные поты, обыкновенно предшествующіе чахоткѣ. Изъ сего явствуетъ, что сие средство, какъ и всякія сала, можетъ быть только облегчающимъ но не цѣлительнымъ средствомъ — да и это не новость.

Государственный Англійскій долгъ.

Извѣстно вообще, что Англійскій долгъ непомеренъ, но мало кому извѣстно съ точностію какъ онъ великъ. — Еслибъ можно было этотъ долгъ обратить въ золото, онъ вѣсилъ бы 191,216 польскихъ центнеровъ, а на серебро вѣсилъ бы 3,619,059 центнеровъ. Для перевозки его золотомъ за море нуженъ былъ бы флотъ изъ 25 кораблей, въ 250 тоннъ груза. Для перевозки его серебромъ нуженъ флотъ изъ 476 кораблей, въ 250 тоннъ груза. Чтобы количество это выгрузить съ кораблей золотомъ, должно бы употребить 12,588 фуры въ одну лошадь, которыхъ одна за другою поставленные заняли бы мѣсто отъ 6 до 8 миль. Еслибъ для большей безопасности употребить солдатъ при перенесеніи этой суммы золотомъ съ кораблей на твердую землю, полагая на солдата по 50 фун. груза, нужно бы арміи 382,434 человекъ. Эти 800 милліон. фун. стерл. долга, въ соверейнахъ (21 шиллинговъ, 42 зл. поль.) поставленные одинъ на другомъ, составили бы колонну въ 125 польскихъ миль вышины. — Тѣ же самые соверейны, уложенные одинъ подлѣ другаго на землѣ, составили бы полсъ въ 1,850 поль. миль длины, достаточный для окруженія 1½ раза луны. Еслибъ были банковые билеты и въ 1 фунтъ стерлин., то сшивая ихъ въ соотвѣтственнымъ количествомъ, можно бы ими устлать дорогу въ 175 миль длины и 40 фут. ширины. Эти же банковые билеты пришитые поодиночкѣ одинъ къ другому въ длину, окружили бы 4 раза землю и 16 разъ луну. Исчислено также, что еслибъ народонаселеніе свѣта составляло милліонъ тысячъ душъ или милліардъ, Англія могла бы дать каждому по 33 зл. 10 грош., полагая что она имѣла бы чѣмъ платить. — Еслибъ вся Европа, могла когда нибудь сдѣлать екладку для уплаты Англійскаго долга, то на каждого человека пришлось бы 245 зл. поль. (G. C.)

дalenію сѣ *Pana Henry Bethune* и всѣхъ офицеровъ англійскихъ з obozu perskiego, закрадла сѣ въ войску нѣзупѣнейша дезорганизація. Шахъ былъ змусzony zatrzymać сѣ, и не wątpiono, że wrócił już do Teheranu. Tymczasem nadbiegli gońcy do Tauru z rozkazami, aby zrekrutowano 10,000 ludzi w tej prowincyi, oficerowie zaś angielscy, którzy nie chcieli należeć do wyprawy przeciwko Herat, zostali wezwani z zapewnieniem najkorzystniejszych warunków, do zajęcia się organizacją tego nowego wojska. Dotąd nie przyjęli jeszcze tego obowiązku, oczekując, jak się zdaje, na instrukcyje od *Pana Mac-Neila*. (G. C.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

We wszystkich większych miastach Stanów Zjednoczonych, zwracają teraz uwagę na zrobioną w Nowym Yorku próbę brukowania ulic drzewem zamiast kamieni. Bruk kamienny potrzebuje nieustannych napraw, nie tylko kosztownych, ale wolnemu ruchowi wozów przeszkadzających. Zrobione teraz doświadczenie w Nowym Yorku, okazuje, że te niedogodności są w bruku drewnianym usunięte, ponieważ nie usuwają się kłódki i nie są na uszkodzenie wystawione. Jedno tylko zachodzi pytanie: jak też długo bruk drewniany wytrzyma?

— W *Tygodniku Petersburskim* czytamy:

„W *Tygodniku* była kilka-kroć mowa o sprawdzonym przez doktora *Spilsbury*, środku leczenia suchot piersiowych. Pragnąc zachować zupełną bezstronność, unięszczamy tu nadesłany nam z Witebskiego lekarskiego Urzędu artykuł w tymże przedmiocie.

„Zagraniczne gazety wiele piszą o cudowney kuracji doktora *Spilsbury* z suchot piersiowych, przez smarowanie piersi, grzbietu i boków swinia świeżą tłustością. Te nowiny już przeszły do naszych krajowych gazet i nie mało znalazły stronników. Na to jednak zarząd Medyczny Witebski bezwarunkowo zgodzić się nie może. Przy niepewnym jeszcze pojęciu skutków lekarstwa, jeżeli z jednej strony zarząd medyczny widzi bydyż pozwoleniem dla medyka używać czasami empirycznych środków, osobliwie w takim zdarzeniu, gdy wszelkie teorye lekarskie ustają; tedy z drugiej strony, bez wpadnienia w wyraźny błąd; zgodzić się niepodobna, aby swinia tłustość była wyleczającym środkiem dla chorych na piersiowe suchoty. — Przez wyleczenie choroby rozumie się umocnienie całości cierpiącego organu; piersiowe suchoty są skutkiem zeświecenia się płuc, pochodzącego z samego organizmu; coż w takim razie pomoże swinia tłustość, która jest tylko uspakajającym środkiem przeciwko nocnym potom, zwyczajnie poprzedzającym suchoty? Stąd wypada, że ten środek, jak i inne tłustości, może bydyż łagodzącym tylko, nie zaś wyleczającym środkiem — lecz i w tém niema nic nowego.

Dług publiczny angielski.

Wiadomo powszechnie, że dług angielski jest ogromny, ale mało kto wie dokładnie, ile on waży. — Dług ten zamienimy na złoto, gdyby to stać się mogło, ważyłby 191,216 centnarów polskich, a w srebrze ważyłby 3,619,059 centnarów polskich. Na przewiezienie go w złocie za morze, potrzebaby floty z 25 okrętów po 250 beczek ładunku. Na przewiezienie go w srebrze, trzebaby floty ze 476 okrętów po 250 beczek ładunku. Ażeby z okrętów masę tę w złocie wyładować, trzebaby użyć 12,588 bryk jednokonných, które ustanowione w linii jedna za drugą, zajęłyby 6 do 8 mil drogi. Gdyby dla większego bezpieczeństwa użyto żołnierzy do przeniesienia tej summy złotem z okrętów na ląd stały, licząc na żołnierza po 50 funtów ciężaru, trzebaby armii z 382,434 ludzi złożoney. Te 800 milionów funtów szterlingów długu, w sovereygoch (21 szylingów, 42 zł. pol.) ustawione jeden na drugim, uczyniłyby kolumnę 125 mil polskich wysokości mającą. — Te same sovereygny ułożone jeden przy drugim na ziemi, utworzyłyby 1850 mil pol długości, wystarczający na opasanie 1½ razy ziemi. Gdyby były bilety bankowe i 1-funt szterlingowe, takowe zszywając razem w ilości odpowiedniej, możnaby zastąpić niemi drogę 175 mil długości a 4 stop szerokości mającą; te same banknoty zszywając pojedynczo jeden do drugiego na wzdłuż, otoczyłyby 4 razy ziemię a 16 razy zięzyc. Obliczono także, że gdyby ludność świata wynosiła tysiąc milionów dusz czyli miliard, Anglia mogłaby dać każdemu 33 zł. 10 gr. przypuszczając, że miałaby czeń płacić. — Gdyby zaś Europa cała kiedy złożyła się miała na spłacenie długu angielskiego, wypadłoby na każdą osobę składki 245 złotych polskich. (G. C.)